

Friðarkjakið

Tey fólkinu friðarrorslan skipar eru mest ung, fólk undir útbúgving og hina sokallaðu miðalstættina. Og sum miðalstættarrorsla er hon sær sjálvari lík. Hon skipar fyrri raðstevnu, har verk og ástöði rorslunnar koma til viðgerðar. Tvær slíkar stevnu hava verið í Frankfurt í júní mánaða.

Kvinnurnar

Samstundis sum friðarfundurin var í Bonn skipaðu kvinnur fyrri kjakdøgum í Frankfurt um frið: Hovudsevið var samanfatað við orðunum: Vit eru móti kriggi, men vit trúgva ikki upp á friðin. Undir hesi yvirskrift vóru arbeiðsbólkar settir, har ein teirra fekt við at skipa fyrri einum parti av eini friðargongu, sum skal byrja í Berlin og fara gjøgnum DDR til Wien.

Sosialistarnir

17.—20. júní skipaðu studentafelagið AStA á Johan Wolfgang Goethe Universitetinum, Frankfurt, og Socialisches Büro fyrri raðstevnu í Frankfurt um sama spurningin.

A hesi stevnuni vóru pallkjak og arbeiðsbólkar — og á pallunum vóru bert fáar kvinnur, meðan stórir partur av áhoyrarunum vóru kvinnur. Heldur ikki her er kynsbyti í slíkum forum stórt óðrvisi enn tað, ið vanligt er.

Umfram týsku umboðini á pallunum, har hin mest kendi utanfyrri Vesturtýskland helst var Rudolf Bahro, vóru umboð úr Ítalíu og Tjekkoslovakíunum.

Friðarrorslan má gerast ein altjóðarrorsla

Stórir dentur var lagdur á, at friðarrorslan ikki bert eigur at vera tjoðskaparlík, men má gerast ein altjóðarrorsla.

Rudolf Bahro segði, at friðarrorslan er nógv ment seinastu tíðina, tí hon ikki longur bert er ein antikrigs rorsla, men ein ekologifriðarrorsla við so vitt fevnandi týðningi, sum næstan eingin onnur rorsla — hin patriarkalska undantikin, legði hann afturat!

Luciana Castelliana úr Ítalíu, kommunistur og

limur í Europatinginum, helt, at tað er umráðandi, at friðarrorslan slitur seg leysa av stórveldishugsanini — allar friðarrorslur í dag eru merktar av, at tær vanda sær serliga móti einum stórveldi — í staðin eigur hon at vanda sær móti øllum blokkskipanum og solidariserast seg við menningarlandini.

Minnilutarorsla

Ein spurningur, sum ofta var frammi á raðstevnuni var, hvussu tað ber til, at friðarrorslan hoast alt er so litil. Tí spyr tú fólk, so eru øll fyrri friði — sjálvandi. Hvi er friðarrorslan so ein minnilutarorsla? Ella hvi vendir friðarrorslan sær bert til ávisar bólkar í fólkinum? Í hesum sambandi var vist til, at friðarrorslan kanska skipar aðrar samfelagsligar spurningar enn hitt meira ella minni abstrakta ynski um frið — t.d. salarligar og sosialar spurningar. Ein vildi vera við, at hjá mongum vinstrahallum er friðarrorslan uggin oman á allar ósigarnar seinastu árin: proletariatið, sum varð avskrivað (sí t.d. bók André Gorz: »Farvel til proletari-

atet«, Politisk Revy), flokkar og felagsskapir, sum slóknaðu ella kóðnaðu, hograágangurin osfr. osfr.

Afturat hesum kemur hin vanligu grundgevingin: tað er óttin fyrri kriggi, ið verður sameintur í friðarrorsluni.

Angist fyrri kriggi og logreglu

Angist og kriggi var eisini eitt hovudsevi á friðarrorsluni. Salargranskarin Paul Parin úr Schweiz helt, at hesin óttin fyrri kriggi er íspunnin av stóru fjolmiðlunum sum »Stern« og »Spiegel« sum, — eins og mong onnur bløð — hava prentað kort av Vesturtýsklandi har øll slog av kjarnorkuverkum, atomvápnaðum, og atomvápnaðagoymslur eru merkt og har tað eisini sæst, at verndartiltøkini fyrri vanligu fólk eru út av lagi fá. Í trað við hetta segði Dani Cohn-Bendit seg als ikki vera bangnan fyrri atomkriggi, tí tað fór hann neyvan at varnast, men harafturimóti fyrri »vanligum« kriggi. Hann legði afturat at hann ikki

var samdur við hugsanina, at fólk í Vesturtýsklandi eru bangin fyrri kriggi og tí fara í friðarrorsluna. Meginparturin í friðarrorsluni er fólk undir 35 ár. Tey hava sjálvi ongargar royndir av kriggi — tey hava ongantið upplivað annað enn tað, ið verður kallað friður. Kriggið er tí at kalla abstrakt fyrri teir um og ynski teirra um frið má verða sett í samband við onnur viðurskifti í vesturtýska samfelagnum — her hugsaði hann helst um minkandi rásarumið hjá tí einstaka t.d. í Frankfurt, stóra arbeiðsloysið, dalkingina o.til. Her vendi hann aftur til kravgonguna í Bonn og helt, at friðarrorslan er meira bangin fyrri logreglu og vald hennara enn fyrri nøkrum øðrum.

Hvar er eldra ættarliðið?

Friðarrorslan sum rorsla teirra ungu var tyðuliga prógvað á raðstevnuni. Har vóru sera fá eldri fólk — nærur allir panelluttakararnir og vanligu luttakararnir vóru undir 40 ár. Fá eldri vóru at siggja og bert tvær eldri

konur gjørdur vart við seg. Onnur helt, at tey eldru og gomlu fólkinu komu ikki við í friðarrorsluna ella á hesa stevnuna, tí tey skammaðust um vanaliga ikkast teirra til friðin og serliga um annan veraldarbardaga. Ein onnur freigreiðing um skeiva aldursbytið var, at tey gomlu kanska ikki longur høvdu nakra von um frið.

Í hesum sambandi kom kjakið inn á, um Vesturtýskland hevur stóra abyrgd enn onnur lond, tað raður um at varðveita friðin. Summi hildu á eftirsom tyskararnir at abyrgdina av seinast kriggi, so mugu teir stríðast so mikið meira fyrri at varðveita friðin. Onnur vildu vera við, at friðurin var abyrgdin hjá øllum — tyska fólkinum eins og amerikanska, enska, danska, osfr.

Tá saman um kom var tað friðin her í Europa umraddi at varðveita og spurnartekin var av rottum sett við hendan avmarkaða friðin í eini verð og eini støðu har kriggi stóðugt leikar á — eisini við »gomlu« krigsharðunum uppí: Falklandsoyggjar, Libanon, Irak-Iran bert fyrri at nevna nøkur.

»Vit hava forbannaðan góðan hug at líva«.
(Mynd úr Zeitung Zum Frankfurter Frieder Kongress).

